

Delavec izhaja vsak petek s datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 10.—, za pol leta K 5.—, za četrt leta K 2:50. Posamezna številka 20 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 9 mark, za Ameriko 3 dolarja. Pošiljajte na uredništvo in upravištvo Ljubljana, Šelenburgova ulica številka 6. II. nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo, in sicer: pri enkratni objavi po 30 vin., pri trikratni po 27 vin., pri šestkratni po 24 vin., pri celoletnih objavah po 22 vin. za vsakokrat. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 50 vin. — Reklam. so poštne prosto. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Pozdrav

delegatora in gostom strokovnega Kongresa za Slovenijo v Ljubljani.

Delavstvo se danes s ponosom vesel razvoja strokovnih organizacij na Slovenskem. Po vseh bojih in mukah dolgoletne vjme je nastal preobrat v celi družbi, nastal je seveda tudi v delavskih vrstah. Tlačeni sloji so dvignili svojo glavo, grozovita krivica vojne, ki jo je povzročil imperialistični kapitalizem, je zbudila široke množice proletariata. Naravna potreba, naravna sila je zbudila zavest v narodih, da je sistem izkoriščanja krivičen, usodepoln. S to zavestjo je šlo tudi delavstvo na Slovenskem v boj proti izkoriščanju in v boj za konsolidacijo delavstva, ki se najbolje izvede v močnih strokovnih organizacijah, ki imajo poleg naloge, da se izboljšavajo socialni položaji delavstva, v prvi vrsti ta namen, da privedejo proletariata do popolne emancipacije od meščanskih strank in k novemu socialističnemu strokovnemu naziranjju.

Ta strokovni kongres je mejnik v našem strokovnem gibanju.

Naše velike, sicer pa mlade strokovne organizacije so v tej kratki dobi opravile prav mnogo socialnega in kulturnega dela. Mejnik pravimo. Vsi se zavedamo tega, zato bomo na kongresu resno in stvarno razmotrivali o našem bodočem delu glede našega razredno socialnega in kulturnega dela ter glede udržitve notranjosti naših organizacij kakor tudi glede odnošajev do bratskih organizacij v državi in po ostalem svetu. Neomajno vemo in v dnu svoje duše smo prepričani, da je naš spas mednarodna proletarska solidarnost, kar nam tudi potrjujejo pariški mirovni dogodki, kjer odloča in deli »pravico« ipak kapitalistični imperializem, kakršen jo je delil doslej.

V resnem trenutku se snide zastopstvo našega proletariata, ki se ga udeležijo tudi zastopniki bratskih organizacij, ki vse iskreno pozdravljamo v svoji sredi, ker vemo, da s podanimi rokami premagamo krivice in uveljavimo pravico v človeški družbi. Sprejemamo vas z bratsko ljubeznijo, ker se hočemo bojevati z vami za osvoboditev proletariata, za čemer stremite vi in mi.

V tem smislu prinašamo vam, dragi delegati, in vam bratski gostje, najiskrenejše pozdrave.

Slava proletarski solidarnosti!

Dogovor stavbinskih delavcev v Celju.

Dne 26. maja 1919 so se popoldne v hotelu »Balkan« vršila pogajanja zastopnikov stavbenih podjetnikov in zastopnikov stavbinskih delavcev glede ureditve delavnega časa ter plačilnih razmer v ti stroki. Ker pa ta dan pogajanja niso vodila do sporazuma, so se

prekinila. Gospodem podjetnikom je s tem bila dana prilika, da se sami med seboj posvetujejo in dogovore. Ravnotako so tudi stavbinski delavci imeli dne 29. maja popoldne svoj shod pri »Zelenem travniku«. Dne 30. maja popoldne so se pogajanja v istem hotelu nadaljevala, pravzaprav na novo začela. Rezultat skupnega posveta, kateremu je predsedoval g. Kukovec, je bil sledeči

dogovor:

1. Uvede se osemurni delavni čas.
2. Pričetek dela zjutraj, opoldanski odmor in konec dela popoldne določi vsak podjetnik sporazumno s pri njem uposlenimi delavci posebej.
3. Plače: Zidarji dobe na uro, in sicer: Zidarji I. razreda 2 K 60 vin., zidarji II. razreda 2 K 30 vin. in zidarji III. razreda 2 K.

Plače tesarjev so enake onim zidarjev, le doma na tesariščih so plače tesarjev za 10 odstotkov manjše.

Težaki: Za vrste delavcev znašajo plače od 90 vin. do 1 K 80 vin. na uro.

Delavke dobe od 90 vin. do 1 K 20 vin. na uro.

Plače polirjev, oziroma predelavcev so sorazmerno višje kakor one zidarjev in tesarjev.

4. Za vršbo dela, ki je oddaljeno več kakor 10 kilometrov, se plača za 20 odstotkov več. Ta priboljšek odpade, če je dogovorjena brezplačna hrana za delavce.

5. Ako se na zahtevo delodajalca dela čez ure, se nadurno delo plača 33 odstotkov boljše, oziroma se plača za tri nadure štiri ure normalne plače.

6. Nočno delo se šteje od 8. ure zvečer do 6. ure zjutraj in se plača za 100 odstotkov boljše.

7. Delo ob nedeljah se plača kakor nočno delo za 100 odstotkov boljše, delo ob praznikih pa le za 50 odstotkov.

8. Delavci morajo prihajati točno ob določenih urah na delo in strogo dodrževati delavni čas.

9. Ta dogovor stopi v veljavo z dnem 10. junija 1919.

Milnarsko gibanje v Celju.

Zadnjič smo priobčili rezultat mezdanes navajamo pridobitve delavstva paromlina tvrdke Peter Majdič, ki so:

1. Dosedanji zaslužek, to je na podlagi zaslužne višine z dne 24. maja 1919 poviša gosp. Peter Majdič vsem delavcem milina in železnega skladišča za 35. odstotkov. To povišanje stopi v veljavo z dnem 26. maja t. l. Čezurno delo se plača v smislu tozadavne odredbe (50 odstotkov boljše).

2. Odpravijo se, kakor je bilo že dogovorjeno, vsi dosedanji takozvani vroši

in doklade in se upostavi zaslužek z gorimenovanim zvišanjem.

3. Vse naturalije ki so jih dobivali delavci do danes, bodo po možnosti prejemali delavci po istih cenah še nadalje.

To velja posebno za dobavo premoga, pri katerem naj velja še nadalje dobavna cena premoga po 8 K za 100 kg.

4. Od 26. maja 1919 dalje velja za železno skladišče 9urni delavnik, kakor je to v drugih trgovinah. S skrčenjem delavnega časa se ne sme znižati v točki 1. navedeni zaslužek.

To bi bilo vse, kar je gospod Majdič po dolgem prerekanju dovolil. Povedano naj še bo, da je tvrdka Peter Majdič v Celju stara narodna znanka. Vsekakor delavcem pri slovenskih narodnjaških industrijalcih milijonarjih na rožicah ne bo postlano, če ne bodo imeli dovolj močnih strokovnih organizacij.

Strokovne organizacije pozor!

Meseca maja izdalo je ministrstvo za socialno politiko v Beogradu osnutek zakona, s katerim se namerava preosnovati delavsko bolniško zavarovanje in je združiti z nezgodnim zavarovanjem. Osnutek, ki je izšel v srbohrvaščini, je dala Zveza bolniških blagajen prevesti na slovenski jezik in izide prihodnje dni v natisu. Zadeva je tako važna, da bi si morala osnutek nabaviti sleherna strokovna organizacija brez ozira na stroko. Po možnosti naj naroči vsaka podružnica več izvodov. Zaupniki naj osnutek preštudirajo, se porazgovore in izjavijo o njem. Cena brošurani knjigi 20 K s poštnino vred. Ker se bo dalo natisniti le omejeno število izvodov, izvršiti je naročila takoj. Naročila je nasloviti na: Zveza bolniških blagajen v Ljubljani, Turjaški trg št. 4/I.

Kovinarji v Avstriji.

Za Dunaj, Dunajsko Novomesto, St. Pölten, Linc, Gradec in Celovec je avstrijska organizacija sklenila plačilno pogodbo, ki velja od 13. aprila do 31. avgusta 1919. Plačilne postavke so:

Rokodelci in kvalificirani pomožni delavci na uro K 2:26, kvalificirani delavci, ki niso še vsaj dve leti kot taki uposleni K 2:08; pomožni delavci K 1:76; delavke K 1:36 in mladostni delavci 96 vinarjev. Posebno kvalificirani rokodelci dobe K 2:62 na uro. Plače za akordna dela se morajo urediti tako, da zaslužijo rokodelci in kvalificirani pomožni delavci vsaj K 2:50; oni, ki niso še dve leti uposleni kot kvalificirani delavci K 2:36; pomožni delavci K 2:02; delavke K 1:52 in mladostni delavci K 1:10 na uro. Poleg tega dobe vsi nad 17 let stari delavci 1 K na uro draginjske doklade, ki pa se pri višjih plačah znižuje tako, da dobe

najbolje plačani najmanj 32 vin. Delavke dobe na uro 80 vin. in mladostni delavci 50 vin. draginjske doklade. Družinska doklada znaša za ženo 9 K in vsakega otroka pod 14 let 8 K na teden.

Nemci nas torej še vedno prekašajo. Res pa je tudi, da je živež v Avstriji dražji kakor pri nas.

Rudarje vabijo domov.

Ekspozitura državne policije v Mariboru pošilja slovenskim rudarjem v tujini sledeči poziv:

Osrednji urad montanističnih obratov, pover. za javna dela 140 v Ljubljani.

Vsem slovenskim rudarjem v rudokopih v Seegrabnu, Leobnu in okolici se v imenu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani sporoča, da se v rudokopih v Trbovljah, Kočevju, Velenju in Hrastniku rabi več tisoč rudokopov. Dnevna plača je 23 do 27 kron. Jela in dela je v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji v izobilju.

Maribor, dne 29. aprila 1919.

Proti temu, da bi se naši rojaki vrnili v domovino, gotovo ne more nihče ničesar oporekati, zdi se nam pa, da se vaba vrši nekoliko prebombastično. V državnih premogovnikih v Velenjem in Zabukovci na primer je toliko rudarjev, da se jih bo moralo nekaj prestaviti v Kočevje in Trbovlje. V splošnem pa bodi povedano, da se v tem primeru ekspozitura državne policije vmešava v stvari, ki jo prav nič ne brigajo. Zato so že drugi faktorji tukaj. Pozitivno vemo, da ima mariborska policija sploh prepovedano pisariti v gorenjem smislu na okolo. Izvedeli smo tudi, da se je pri velenjskem premogovniku navzlic temu, da je tam precejšnje število rudarjev odveč, došle delavce sprejemalo, namesto da bi se jih dirigiralo tja, kjer bi se jih dalo porabiti. Če se že mora iz Velenj in Zabukovce prestaviti nekaj rudarjev drugam, zahtevamo, da se prestavi v prvi vrsti le one, ki bodo to premestitev najmanj občutili kot potrebno zlo.

Dopisi.

St. Vid nad Ljubljano. Na praznik, dne 29. maja se je vršil pri nas društveni shod lesnih delavcev, na katerem je poročal sohr. Zore. Govornik se je pečal z gospodarskim vprašanjem lesne stroke, z ozirom na razmere, ki vladajo v tej stroki zlasti v St. Vidu in Vižmarjih. Predočeval je, da je treba v svrhu izboljšanja razmer smotrenega dela, pri katerem pa je sodelovanje malih mojstrov tudi potrebno. Kajti naravnost žalosten položaj malega mojstra vpliva naravno tudi slabo na pomočnike in vajence. Dolg delavni čas, slabe plače, to je uspeh kratkovidnosti naših malih mojstrov. V tem pogledu bo treba s temi ljudmi priti v dotiko v svrhu skupnega dela. Govornik je bil mnenja, da bo naloga pomočnikov, da svoje mojstre prepričajo, da je v interesu mojstrov samih, da skušajo položaj pomočnikov in učencev izboljšati. Navzoči so se potem domenili, da uvedejo primerne akcije za skupno delo po gotovem načrtu. Govornik je nadalje spodbujal navzoče za društveno življenje, potom katerega se naj širi izobrazba med delavci. Navzoči so se strinjali z izvajanjem govornika, ter obljubili izvršiti potrebno delo za izboljšanje razmer v lesni stroki v St. Vidu in Vižmarjih.

Iz Trziča. Krajevna skupina oblačilnih delavcev v Trziču naznanja vsem svojim članom, da sprejema tedenske doneske ~~na~~ ~~na~~ in zadnje nedelje v mesecu

od 9. do 11. ure dopoldne blagajnik ali pa njegov namestnik, v Komisu v veliki dvorani na dvorišču. Tam dobi tudi vsak član list »Dedavec«, ter se dajejo vsa pojasnila. Sodrug! Krepko na delo! Jeza vaših nasprotnikov je jasno znamenje, da ste na pravi poti. Vsi v organizacijo!

Medvode-Goričane. Odbor podružnice Medvode-Goričane Osrednjega društva kemičnih delavcev je imel dne 25. maja 1919 svojo prvo sejo, pri kateri se je konstituiral tako-le: Cvajnar Janko, načelnik; Kopač Franc, tajnik; Mravljec Jan, bdagajnik; Tekavec Ivan, namestnik; Narobe Franc, zapisnikar; Peternel Fr., namestnik. Zajc Leopold, Kalan Alojzij, Stale Franc in Kajzar Marija bosta izvrševala nadzorstvo. Na delo torej!

Borovnica. V nedeljo, 1. t. m. se je vršil ustanovni shod podružnice lesnih delavcev v gostilni g. Petriča. Na shodu je poročal sohr. Ig. Mihevč, ki nam je v poljudnih besedah razlagal pomen strokovnih in gospodarskih organizacij. Sohr. Mihevč je segel daleč nazaj v zgodovino strokovnih organizacij, kako so se začela že leta 1864. razvijati na Angleškem, kako je nastal boj med delavstvom in kapitalom; kolikorbolj je delavec spoznaval, da je on tisti, ki dela, ki vse ustvarja, toliko bolj so se razvijale strokovne organizacije in delavstvo je spoznavalo, da je le v združenosti moč. Od tistega časa, ko so se začeli mestni zidovi podirati, ko so se začele ceste in železnice graditi, do takrat, ko je podjetnik razširil svoj industrijalni trg, ko si je nabavil stroje, je kapitalizem vedno in vedno bolj izžemal delavca. Tedaj je tudi delavec začel spoznavati ter se zavedati svoje moči, ki jo ima samo v organizaciji. — Žalostne razmere, ki so pri vas v Borovnici, ko se še danes dela v vaših tovarnah in podjetjih za borno plačo od 6 do 8 K dnevno pri 12 do 16 urnem delu, si boste izboljšali le potom trdne strokovne organizacije. Izvajanju sohr. Mihevca so delavci pritrjevali. Shod je bil nepričakovano dobro obiskan, ne samo od borovniških delavcev, temveč tudi iz Bistre je bilo velik lesnih delavcev navzočih. — Nato se je izvolil odbor novo ustanovljene podružnice, v katerega so bili naslednji sodrugji izvoljeni: Augustin Ivan, predsednik, Skrbec Anton, blagajnik, Zujet Franc, Zalar Ivan, Pustovrh Andrej, Peternel Jurij, Makušič Lovrenc, Popit Ivan, Popit Jakob, Pustovrh Jožef, Rad Jožef za Borovnico, za Bistro pa Gabrovac Ivan, blagajnika, Ogrin Ivan, Solner Ivan in Grafol Ivan pa odborniki. Novo ustanovljeni podružnici želimo najboljši uspehe.

Trbovlje. Dne 1. junija 1919 se je tu kaj ustanovila podružnica Osrednjega društva lesnih delavcev. V odbor so bili izvoljeni: Urbanja Anton, Batič Ivan, Koren Jože, Jazbor Jurij, Žigon Jože, Vrhovnik Fran in Vrhovnik Ivan. Zanimanje za strokovno organizacijo je med stavbinskim delavstvom v Trbovljah veliko tako, da je pričakovati, da se bo mlada organizacija lepo razvijala.

Sevnica. V nedeljo, dne 1. junija se je vršil pri nas razmeroma dobro obiskan shod lesnih delavcev. Shod je otvoril sodrug Vidic, poročal pa je sodrug Zore. Govornik se je pečal obširno z znano odredbo vlade, katera je kmalu pokazala slabe posledice. Oskrbnik podjetja je namreč, ker so obratu odvzete tehnične moči, odpustil pretekli teden 10 delavcev in delavk, katerim naj bi sledili še nadaljnji odpusti. Ker so pristaši Narodne soc. zveze odkrito grozili, da bodo sedaj pometal vse rdečkarje na cesto, se je naših članov polotila silna nevolja in so odpustili takoj deputacijo v Ljubljano z na-

logo, da pri poverjeništvu za trgovino in industrijo zastavijo svoj vpliv proti nadaljnjim odpustom. Poverjeništvu je obljubilo poskrbeti, da se ne bo več odpustilo delavcev iz dela. Govornik je poudarjal, da če se ne bi od naše strani energično nastopilo, bi se prav lahko dogodilo, da bi bilo veliko delavcev danes brez kruha. Poskrbelo se bo, da se bodo taki odpusti, če bodo potrebni, izvršili nepristransko, ter poskrbelo, da se take delavce in delavke čimprej sprejme nazaj. Govornik se je nadalje pečal z agitatorij Narodne soc. zveze, ki imajo edino nalogo sejati med delavce razdor, ter izvajati terorizem. Proti takemu postopanju se bomo postavili z vsemi sredstvi v bran. Naša podružnica se lepo razvija, ter bo v najkrajšem času predložila obratnemu vodstvu obširno spomenico, v kateri bodo obrazložene želje tovarniškega delavstva. Treba pa je, da se naši člani krepko strnejo v svoji organizaciji, ter povečajo število svojih članov, se izobrazijo potom čitanja delavskega tiska, ter diskusij, ki naj se takoj uvedejo. Delavstvo potrebuje temeljite izobrazbe, če hoče, da bo kos bodočim nalogam. Pozival je navzoče, da naj krepko vsikdar in povsod širijo socialistično misel med svojimi sotrpini. Ko so še posamezni delavci in delavke poudarjali težek položaj tovarniškega delavstva, ter poudarjali potrebo krepkega združenja vsega zavednega delavstva, je predsednik zaključil zborovanje. — V pondeljek se je vršila od vlade sklicana seja v tovarni Winkeja, kjer se je razpravljalo o odpustu gotovega števila delavcev. Da se bo odslej odpustilo samo v nujnih slučajih delavce, se je na predlog sohr. Zoreta sklenilo prideliti gospodu oskrbniku tri delavce v sosveč. Dva delavca odpošlje Narodna soc. zveza, enega pa naša podružnica v Sevnici. Ukrepi tega sosveta, v kolikor ne bodo omejevali organizacij, bodo obvezni za vse delavstvo. Sklenilo se je nadalje, da naj se v bodoče med delavnim časom opusti vsaka agitacija. Vsled tega priporočamo našim članom, da ta sklep upoštevajo ter se ravnaajo po navodilih svojih zaupnikov.

Zabukovca. Najraje bi videli, da marksikaj odpade, posebno pa razmotrivanje o razmerju med delavcem in paznikom. Stojimo pač na stališču, da si oba morata trdo služiti vsakdanji kruh, vsled česar je smernica skupnega postopanja sama na sebi dana. Tem neprijetneje nas dirne, če se navzlic temu pojati kak paznik, ki živjše v svojih starokopitnih nazorih in je še vedno mnenja, da mu bo kaj koristilo, če kali dobro razmerje z njimi pri vsakem uspešnem delu. Zdi se, da je take vrste človek paznik Kranjc pri zabuvškem premogovniku. Gospod Kranjc ima o svojih nalogah in dolžnostih še dokaj malo pojma. Nemožko je, če svojo pomanskljivo prakso izkuša nadomeščati na ta način, da delavce pri obratovodjih denuncira, da bi se mu prikupil in na ta način pridobil njegovo naklonjenost. Gospod Kranjc, ki ga nihče ne namerava žaliti, naj pomisli, da ustvarja med seboj in rudarji le nepotrebn razdor in nesporazum, kar ima za posledico sovraštvo. Škodaželjnost ne sme voditi nikogar. In končno naj tudi pomisli, da traja »svaka sila do vremena«.

Domači pregled.

Pozdravni večer delegatov strokovnega kongresa. Splošna delavska zveza »Svoboda« priredi dne 8. junija t. l. v veliki dvorani hotela Uniona ob 20. uri (8. zvečer) pozdravni večer na čast zunanjim delegatom ob priliki strokovnega

kongresa, ki se bo vršil dne 8. in 9. junija v Ljubljani. Vzpored: 1. Pozdrav. 2. Marsaljeza. Poje pevski zbor »Svobode«. 3. Pozdravljam te! Igra tamburaški zbor »Svobode«. 4. Tatjana (ruski valček). Igra tamburaški zbor »Svobode«. 5. Kovaška. Deklamacija, spisal O. Zupančič. 6. Zbujenje duhov. Poje pevski zbor. 7. Vrtniče nad morjem. Igra tamburaški zbor. 8. Ples škrateličkov. Igra tamburaški zbor. 9. Triglav. Igra tamburaški zbor. 10. Mizar. Šaljivo-spev, spisal J. F. 11. Delavčeva hči. Deklamacija, spisal A. Aškerc. 12. Delavski pozdrav. Poje pevski zbor. 13. Pesem o delu. Poje pevski zbor. 14. Marsaljeza. Igra tamburaški zbor. 15. Prosta zabava. — Vstopnina: sedeži 2 K. — Vstopnice v predprodaji se dobijo v tajništvu »Svobode« v Selenburgovi ulici 6. II. nadstr.

Osrednje društvo živilskih delavcev za Slovenijo. Radi preoblega gradiva pri-
našamo poročilo oziroma sklepe občnega zboru tega društva, ki se je vršil dne 18. maja 1919 v prostorih gostilne pri »Novem Svetu« v Ljubljani, šele danes. Dnevni red je bil: 1. Poročilo proponentov; 2. Odobritev pravil; 3. Odobritev opravilnika; 4. Gospodarski položaj živilskega delavstva; 5. Strokovni tisk; 6. Voitev odbora; 7. Slučajnosti. Zborovanju je predsedoval tovariš Kratohvil. Pravila in opravilnik je bil soglasno sprejet. Glede prispevkov in podpor se je sklenilo sledeče: I. razred K 1.20 (kvalificirani delavci), II. razred 1 K (pomožni delavci), III. razred 80 vin. (delavke in mladoletni delavci) na teden. To so prispevki. Po 52 vplačanih prispevkih oziroma po enoletnem članstvu prejmejo člani v slučaju brezposelnosti v prvem razredu po 3 K na dan skozi 35 dni, po dveletnem članstvu po 3 K na dan skozi 50 dni in po triletnem članstvu po 3 K na dan skozi 65 dni. V drugem razredu je brezposelna podpora po 2 kroni, v tretjem razredu pa K 1.50 na dan za isti čas kakor v prvem razredu. Bolniška podpora se bo delila v izrednih slučajih po sklepu osrednjega odbora. Članice imajo pravico do porodniške podpore, katera znaša 50 kron. V slučaju smrti dobe ostali po članu, ki so živeli z njim v skupnem hišnem gospodarstvu po treh letih članstva v prvem razredu 100, v drugem 80 in v tretjem razredu 60 kron, po petletnem članstvu v prvem razredu 120, v drugem 100 in v tretjem razredu 80 kron podpore. O gospodarskem vprašanju živilskih delavcev in o strokovnem tisku je obširno poročal tovariš Tokan. V osrednji odbor so bili izvoljeni: Karel Kratohvil, Ivan Žabjak, Janda Josip, Bremšak R. Strukelj Peter, Klopčič Mihael, Pirnat Cilka, Bravničar Finko, Fojkar Ivan iz Ljubljane ter Vidmar Ivan iz Krauja in Leskovšek Alojzij iz Celja.

Osrednje društvo stavbinih delavcev v Ljubljani sklicuje širšo sejo, katere naj se polnoštevilno udeležijo vsi člani osrednjega odbora in odbora ljubljanske podružnice, nadalje vsi zaupniki ter vsi oni člani, ki imajo kake pritožbe. Širša seja se vrši dne 10. junija 1919 v Narodnem domu v sobi Česke Obce. Ker je ta seja izredne važnosti, se vsi prizadeti nujno naprošajo, da se povabijo v polnem številu udeležijo. Pričetek ob pol 6. uri zvečer.

Zvišanje oskrbovalnih stroškov v deželnihih dobroteljnihih zavodih v Ljubljani. Deželna vlada je v seji dne 26. aprila dovolila zvišanje oskrbovalnih taks pričeni s 1. majem 1919 za osebo in dan: 1. v deželni bolnici za III. razred od 6 K na 9 K, za II. razred od 15 K na 22 K, za I. razred od 20 K na 40 K; 2. v deželni blaznici za III. razred 5 K na 8 K, za

II. razred od 10 K na 15 K, za I. razred od 15 K na 30 K; 3. v deželni blaznici-hiralnici za III. razred od 4 K na 6 K. Že zadnjič smo pisali, da so reveži na ta način silno prikrajšani, ker vendar ne morejo plačevati 9 K dnevno za bolniško oskrbo, ki je povrh že itak dosti pomanjkljiva. Naša vlada, oziroma poverjenišvo za socialno skrb naj nemudoma zniža oskrbovalnino v deželnihih zavodih in naj se zaveda svojih dolžnosti napram ubogim slojem.

»Državna posredovalnica za delo«. Podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 26. maja do 31. maja 1919. je iskalo dela 246 moških in 62 ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 177 moških in 46 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 112. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« je od 1. januarja 1919. do 31. maja 1919. iskalo dela 7353 delavnih moči, delodajalci so pa iskali 5518 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1685. Dela iščejo pisarniške moči (253), trg. sotrudniki, kontoristi, knjigovodje moški in ženske, služkinje, kuharice, uradne slugе (174), polj. in tovar. delavke, mehaniki, elektrotehniki, stroj. in navadni ključavničarji, natakariji, natakariice, mesarji, peki, mlinarji, hišniki, pazniki, železostrugariji, kovači, ekonomji, oskrbniki, predil. delavke, krojači, šivilje, dimnikariji itd. V delo se sprejmejo težaki, hlapci, služkinje, kuharice, tovar. delavci in delavke, zidarji, mizarji, žagarji, konj. hlapci, tesarji, čevljarški pomočniki, vajenci, pisarniške moči, železolivarji, stroj. kovači, kolarji, čr-kostavci, kovinarski strugači itd.

Državna posredovalnica za delo (Podružnica za Ljubljano in okolico). V preteklem tednu od 19. maja do 24. maja 1919. je iskalo delo 194 moških in 70 ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 129 moških in 57 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 92. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« je od 1. januarja 1919. do 24. maja 1919. iskalo delo 6931 delavnih moči, delodajalci se pa iskali 5218 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1544.

Delo iščejo pisarniške moči (229) (trgov. sotrudniki, kontoristi, potniki (130), služkinje, kuharice (152), mehanikariji, elektrotehnikariji, ključavničarji, peki, mesarji, mlinarji, natakariji, natakariice, polj. in tovar. delavke, kovači, železostrugariji, ekonomji, oskrbniki, predil. delavke, kurjači, strojniki, dimnikariji, zidarji, kamnoseki, pečarji, slugе itd. V delo se sprejmejo težaki, hlapci, viničarji, služkinje, kuharice, zidarji, opek. delavci, mizarji, žagarji, konj. in polj. delavci, krojači za vel. in malo delo, vajenci, pisarniške moči, delavci pri zgradbi hudoournikov, čevlj. pomoč. uradne slugе itd.

Obvestila:

Celje. Vse tovariše funkcionarje kakor tudi celotno članstvo vseh strokovnih organizacij, nahajajočih se v celjskem okrožju, ki sega iz Celja do vštetega Zidanmosta, Brežic, Pragerskega in Spodnjega Dravograda, opozarjamo, da se mora na celi črti vplačevati višje prispevke za 10 vinarjev. To povišanje je glasom sklepa okrožne konference, ki se je vršila dne 25. maja 1919 v Celju, stopilo v veljavo z dnem 1. junija 1919. Sklep je v interesu organiziranega delavstva tega okrožja strogo in točno izvajati. Za strokovno komisijo Josip Petelan, s. r. — Za okrožno strokovno komisijo v Celju Jožef Marn, s. r.

Celje. Poročilo o shodu živilskih delavcev priobčimo prihodnjic.

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočamo, da je v soboto 23. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki imajo prispevek plačan samo do 15 tedna, se opozarjajo, da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 15. prispevek t. l. že poravnal. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

Svetovni pregled.

Krvnik Friderik dolguje 300 milijonov davka svoji državi. Znani krvnik, bivši generalissimus avstro-ogrskе armade, nadvojvoda Friderik, dolguje sedanji nemško-avstrijski državi nad 300 milijonov kron na davkih. Davčna oblast je predlagala zaplenitev njegove palače v prvem dunajskem okraju.

Mrzla tla, dež in sneg pustijo pri mnogih spomin v obliki bolečin v udih in truplu. Te bolečine se dajo odpraviti z masažami s Fellerjevimi bolečine odpravljajočim »Elsa«-fluidom, kar je mnogoštevilno zdravnikov priznalo in objavilo. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici tega blagodejnega sredstva pošlje za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 334. (Hrvatsko.) Mnogo čez 100.000 zahvalnih pism in odlikovanj. Naroči naj se obenem Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbara »Elsa«-kroglice, 6 škatljice za 9 K 50 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik, IVAN TOKAN
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

1000 delavcev

rudarjev za moderno urejen premogovnik v Vojvodini se tako sprejme v delo pod zelo ugodnimi pogoji. Javiti se je samo osebno vsak ponedeljek popoldne v našem uradu v Ljubljani. Za dobro plačo, hrano in stanovanje je poskrbljeno, potni stroški se pa povrnejo. Odhod vsak torek zjutraj v skupnih transportih.

»Državna posredovalnica za delo«
Ljubljana, Gradišče.

Več hlapcev

proti dobri plači, se sprejme takoj
Zglasiti se je v
»Državni posredovalnici za delo«
Ljubljana, Gradišče št. 4.

Lepa polt lice in rok pri-
nese mnogo
prednosti tako v zdrav-
stvenem kakor v dru-
stvenem oziru. Feller-
jeva popolnoma ne-
škodljiva preizkušena
„Elza“ pomada za ob-
varovanje in negovanje
kože, odstrani nečistost
kože, oječa prišče, brani
proti solnčarici,
solničnim pegam, bori,
razkavosti, velosti koža.
Lonček močnejše vrste
6 kron. Omot in poštni-
nina se računa pose-
bej naj-
ceneje. **Namesto ško-
dljivega mila** vzemimo
za lice

Fellerjevo bliznjico mlečno milo „Elza“, katero
je danes še zelo drago ali ima še iste dobrote
in neškodljivost kakor pred vojno. Boljše
in finejše za negovanje kože v današnjem
času si niti misli-
ti ne moremo. **Dajne lasi** se more dosočiti
samo s Fellerje-
vo „Elza“ Tanohina pomado za rast las. Okrepi
kožo na glavi, preprečuje plešavost in pre-
zgodnjo osivelost. Lonček močnejše vrste 6 K.
Omot in poštnina se ra-
čuna posebej najceneje. **Za vsakdanje nego-
vanje telesa** so Feller-
jeve „Elza“
sočetne pastilje za u-
mivanje telesa, otroške
kopeli, kakor za ustno
vodo itd. Cena kartona
1 K 50 v. — **Seboj**
vzeti in povsod v žepu
nositi se more bol
ublažujoč, hladeč, o-
svežujoč Fellerjev „Elza“
mentolni migrenski črtik. V leseni cevki
1 K 50 v. Izvrsten proti glavobolu in migreni,
rabi se tudi proti vbovljaju in ranitvi. **Voda**
za oči (collyrium) 2 K 50 v. **Kapljice proti**
zobebolezi 2 K 50 v. **Pravi zagorski prsni**
sok proti kašlju steklenica 4 K. **Franc-
covo žganje** v stekl. 6 krona in 16 krona
Za telediet, prava švedska tinktura,
velika stekl. 10 krona **balm** (melen) mala
steklenica 2 K
Kurja očesa
odstrani brez bo-
lečin Fellerjeva
turist. tinktura
„Elza“ (tekočina)
skupaj s čopi-
čem 3 K in turist
obliž po 3 K in
1 K 50 v. **Proti**
potenju tala-
sa in nog je
Fellerjev „Elza“ prašek z vsipom 1 K 50 v.
Kemični prašek za živine davno pozna-
ni se zopet dobi. Karton 2 K. Omot in poštni-
nina se računa posebej in najceneje. Kdor
naroči več, mnogo prihrani. Naročiti je treba
pri lekarnarju **EVGENU V. FELLER, Stu-
biča, Elza trg št. 334 (Mrv. Zagorje).**

Elza
Master

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Dunajska c. 17.
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za plete-
nje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.
Pisalni stroji Adler. Vozna
kolesa. Centri se dobe zastonj in franko.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Franciškovska ulica št. 6.

Tiskovine za šole, inpu-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila
- za shode in veselice. -

LETNE ZAKLUCKE

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
.. - šur itd. itd. - ..

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4. prvo nad-
stropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do
2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih
je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	popol.	popol.	
Dr. Rošenina Peter splošno zdravljenje	11	1/21	Turjaški trg št. 4. v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	10	1/21	Turjaški trg št. 4. Franciškovska ul. 2.
Dr. Viktor Breshvar splošno zdravljenje	11	1/21	Blikarjeva ul. 12. Turjaški trg št. 4.
Dr. Alojz Kraigher splošno zdravljenje	1	3	Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo
zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim iz-
slavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico):
brez te ordinirajo zdravniki le v najnujnih slučajih.
Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam po-
zove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bol-
niška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list se mora takoj oddati v blagaj-
niški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinir-
le v najnujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treb-
nakaznico. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih
lekarnah. Ročniščina se izplačuje vsako soboto,
če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do
1. popoldne. S prižobami se je obračati do na-
čelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Že 25 let priljubljeno

domače sredstvo,

ki ga že zdavnaj rabijo v mnoge tisoč
rodbinah uspešno zoper glavobol, vrtogol,
hripavost, kašelj, zasliševost in prehlad, je
Fellerjev

ELSA-FLUID

6 dvojnatih ali dve specialni stekl. 24 krona
Proti nerednemu prebavljanju, grli i. t. d.,
jemljemo Fellerjeve rabarbarne

Elsa-kroglice

6 kroglic 12 kron. Edino prave
pri lekarnarju Evgenu
V. Feller, Stubiča, Elza trg
št. 334. (Mrv. Zagorje). Ovitok
in poštnina se priračunava
posebej, toda najceneje, torej
čim več se naroči obnem,
tem več se prihrani. II

Miši, podgane, senice,
šurki in ves mrčes mora
poginiti, ako porabite moja
najbolja, izkušena in povsod hvaljenasredstva.
Za podgane, miši in poljske miši K 1; za
šurke K 5; Osobito jaka tinktura za senice
K 5; uničevalc moljev K 2; prašek proti
mrčesom K 250 in K 5; tinktura proti
ušem pri ljudeh K 3; mazilo za uši pri
živini K 2; prašek za uši v obleki in perilu
K 3; tinktura proti bolhe pri vseh K 150;
prašek proti pernini ušem K 2; tinktura
proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev.
rastlin) K 2.

Pošilja po povzetju

Zavod za eksport

SK. JU. KERN, Zagreb 6.,
Petriška ulica št. 3. III.

Cevlji tovarne Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro-, boks- in
lak-usnja z usnjatimi podplati
se dobe po dnevni cenah.

Trpežni zimski

iz fine teletine z gumijastimi
podplati po K 85— za moške,
K 75— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Naročajte
in širite „Naprej!“

IZURJENE KVALIFICIRANE

strojne ključavničarje, strugarje, livarje

sprejemajo

Strojne tovarne in livarne

v Ljubljani.